

Letnik II.

16. maja 1900.

Zvezek V.

GLASBENA ZOBA

Izdaja dne 16. vsakega meseca

FR. GERBIĆ

v Ljubljani.

Cena za pol leta 1 gld. 50 kr.

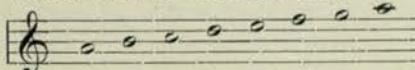
GLASBENA ZORA

→ → → Izhaja 16. dne vsakega meseca in velja za pol leta z muzikalno prilogo vred 3 krone. → → →
Uredništvo in upravljenje: Turjaški trg štev. 1.

O bistvu molovega tonovskega načina.

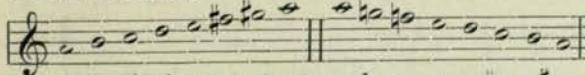
Spisal Danilo Fajgelj.

Mehka lestvica (molškala) je nastala iz takozvane koralne eolične lestvice:

Zvišanje sedme stopnje (gis) vodilni glas uvedli so pozneje. Poleg sedme stopnje zviša se iz praktičnih namenov še šesta stopnja (fis). Začetnikom pevcem je pač težko zadeti interval šeste in sedme stopnje, ker to razmerje glasov daje čezmerno sekundo; čezmernih intervalov pa navadno ne vporabljamo.

Da bi se mehka lestvica zlajšala, zvišali so z ozirom na vodilni glas, katerega v navzgor gredoči lestvici nikakor ne moremo pogrešati, še šesto stopnjo za pol glasu, da bi se na ta način ta lestvica tudi bolj jednačila oni v duru. V navzdol gredoči lestvici, v kateri odpade princip vodilnega glasu, ker ne vodi v oktavo, pa se sedma in šesta stopnja znižati. Tem potom nastane sledeča navzgor in navzdol postopajoča mehka lestvica:

Melodični postop šeste v sedmo stopnjo ni torej drugači nego olajšava za intonacijo. Harmoničnim namenom pa takozvana melodična lestvica (z povišano 6. stopnjo) nikdar ne more služiti, in mehka lestvica, katera sloni na teoriji harmonije, more biti le taka:

Še bolje pa dokazuje to namen dominantnega trizvoka. Ako rabimo gis navzgor in g navzdol, nastaneta dva različna dominantna trizvoka, prvi z veliko terco gis — in 1 2 drugi z malo terco g:

Taka postopa pa bi bila analogiji nasprotna; saj trd glas (dur-ton) ima le eno dominantno harmonijo; ista harmonija z izmanjšano terco (g) pa bi tudi nasprotovala sluhu, ker trizvok nikakor ne pripada v a-mol. Ako poslamo dalje, da daje lestvica glasove, iz katerih so sestavljeni lestvični trizvoki, in ako hočemo po enakih vodilih sestavljati akorde v molu kakor v duru, tedaj zamore edino le velika terca dominantnega trizvoka (gis vodilni glas) biti obstoječ del lestvice v molu.

Nadalje najdemo na enak način, da zvišana šesta stopnja (fis) ne more biti obstoječ del a-mol lestvice, ker bi sicer morali zopet vporabljati dva subdominantna akorda:

S tem bi bil na en sam način plagalni sklep:

nemogoč.

Pri plagalnem sklepu v molu pa harmonija spodnje dominante nikoli ne more biti trda. N. p.:

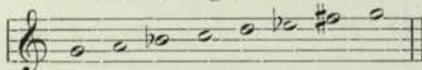
Na ta način bi se značaj mehkega tonovskega načina popolnoma izgubil, ker velika terca (fis) vodi le v g-dur ali pa v g-mol, nikakor pa ne v a-mol.

Značilna tona za mol sta le mala terca in mala seksta. Skladatelju naj torej služi v pravilo to-le: Velika seksta naj se vporablja le tedaj, kadar melodija postopa v oktavo; ako pa gre ista le do sekste, naj bo ta vselej mala.

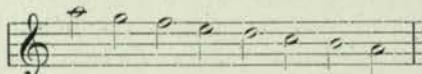

M D 77 | 1983

Omeniti je pri mehkih lestvicah še na predznamke. Mnoge transpozicije mehkih lestvic zahtevajo predznamkov, ki sicer niso v rabi. V trdih lestvicah se poslužujemo le \sharp in \flat . Mehke lestvice pa zahtevajo mnogokrat obenem \sharp in \flat , n. pr. mehka lestvica v g:

Ako bi te alteracije postavili v začetku komada, bi bil potem pregled nejasen; zlasti pa še, ako bi melodične alteracije v navzdol gredoči lestvici še predznamovali z \sharp in \flat , bi s tem prave pojme zblodili. Da se ognemo takih zmešnjav, zato jemljemo v podlago le navzdol gredočo lestvico. Ker ta navzdol postopajoča lestvica v a-molu nima nikakih predznamkov,

in sestoji iz samih naravnih glasov, zatorej jo imenujemo normalno lestvico, po kateri se ravnajo vsi drugi mol-tonovski načini. Vsak mol-ton ima torej enake predznamke z dur-tonom, ki leži za veliko seksto niže ali pa za malo terco višje.

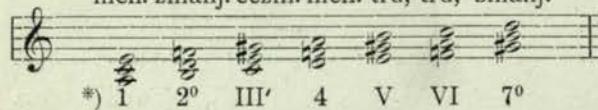
Kdor zna dobro vezati akorde v dur-tonih, mu bo lahko to storiti tudi v molu; saj tukaj itak deluje le mal razloček tonike in subdominantne, n. pr.:

subd. t. dom.

Toničen, dominanten in subdominanten akord v molu imajo vse lestvične glasove. Razlika med durom je ta, da sta prva dva akorda v molu mehka. Daljna razlika je še ta: Ker je v subdominantnem trizvoku terca mehka, sme ista vselej postopati le pol glasu niže; ako postopa navzgor, je ta postop oddaljen za $1\frac{1}{2}$ tona, kar pa je strogo prepovedano. Trizvoki mol-lestvice so:

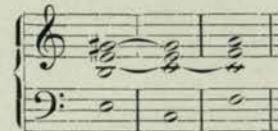
meh. zmanj. čezm. meh. trd, trd, zmanj.

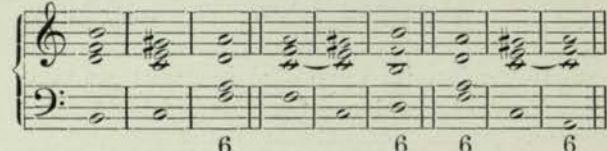
Nova pojava v molu nahaja se torej le na tretji lestvični stopnji s čezmernim trizvokom. Ta trizvok zdi se nekaterim le tak, da ima prehajalni glas (gis); drugi pa ga smatrajo alteri-

*) Jaz zaznamujem lestvične mehke trizvoke z arabskimi, trde pa z rimskimi številkami; zmanjšane z 2^0 , 7^0 , čezmerni trizvok na tretji stopnji v molu pa III'.

ranim akordom. Naj si bode to ali ono, je vendar le lestvični trizvok tretje stopnje. Vpeljava in razveza tega akorda pa je mnogokrat sitna. Najbolje je, ako se čezmerno kvinto pripravi, n. pr.:

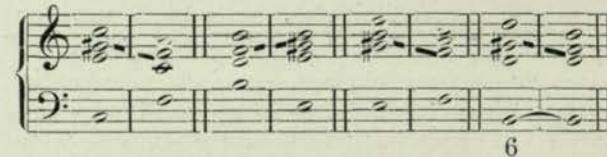
V mnogih drugih slučajih pa je izpeljava tega akorda težavna. N. pr.:

Dasi je postop teh akordov pravilen, vendar se glasi trdo, ker kvinta tega čezmernega akorda (kot vodilni glas) teži le navzgor, n. pr.:

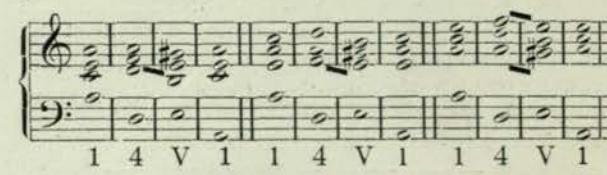

Čezmerni nastop sekunde poraja se rad v zvezi akordov, kateri imajo vodilni glas, n. pr.:

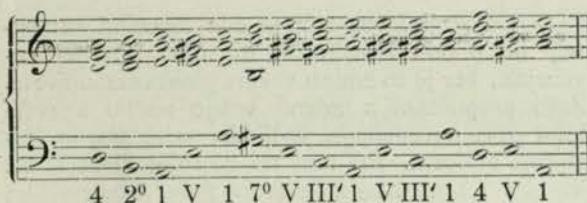
Postop iz gis v f ali pa nasprotno v $1\frac{1}{2}$ ton je v strogem zlogu povsod prepovedan, ker zahteva se, da vodilni glas (tukaj gis) vselej čisto, ostro in razločno postopa v toniku; kar pa se zgoraj ni zgodilo.

Postopanje subdominantnega trizvoka v dominantni in tonični je le na ta način pravilno:

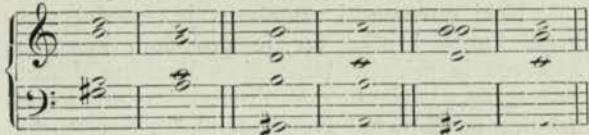

Druge trizvoke v mol-lestvici lahko vežemo, n. pr.:

Zmanjšan trizvok sedme lestvične stopnje zahteva pri razvezi podvojene terce, n. pr.:

Koncerti.

Kamniški salonski orkester razvija prav marljivo svojo delavnost. Sprejeli smo vspored koncertov z dnem 22. aprila in 6. majnika. Prvi koncert je bil v korist kamniške podružnice »Slov. planinskega društva« in drugi v korist »Dijaške kuhinje v Kranji«. V teku 14 dnij dva koncerta je gotovo lep dokaz čilosti in marnosti tega orkestra. Oni, ki so imeli priliko biti navzoči pri teh koncertih, ne morejo prehvaliti točnosti in lepote v izvajaju vsporednih toček. Za razvitek domače glasbene umetnosti je ustavitev takih orkestrov pri nas gotovo velike važnosti, ob enem pa tudi v korist onih krajev, kjer se ustanové. Zato želimo, da bi Kamničanje in njih okolica podpirali ta svoj orkester pri vsaki priliki in na vse strani prav izdatno. Korist tega bodo vživali sami. Vabljivost kraja bo s tem mnogo pridobila, društveno življenje se bo čim dalje tem bolje razvijalo in privabilo s tem mnogo ljudi iz drugih krajev ter tako povzdignilo ves kraj. Kamničane pa naj bi v tem pogledu posnemali tudi drugod in ustanovili kjer le mogoče take orkestre. Morda doživijo naši mladi ljudje, ako jim da Bog še dolgo živeti, da se ustanovi celo v Ljubljani privatni ali celo mestni orkester, kateri bo zadoščal umetniškim namenom in našim razmeram. Bog daj! —

Češki virtuož na gosli, Jan Kubelik, o čigar slavlju smo poročali že v zadnjem listu, je priredil 3. t. m. v filharmonični »Tonhalli« v Ljubljani koncert z naslednjim vsporedom: 1. Koncert v Fis-mol od H. W. Ernsta. 2. a) Ukolabavka od Nešvéri. b) Souvenir de Moscou od G. Wieniavskega. 3. a) Sanjarija od Rob. Schumann, b) La Ronde des Lutins od Bazzinija. 4. Variacije na »God save the Queen« od N. Paganinija. Kako je igral, to se ne da popisati, to se mora le slišati. Kubelik ne pozna nikakoršnih tehničnih težkoč. Igraje premaga vse, kar se drugim zdi nedovedljivo. Prsti mu tečejo po strunah gladko in hitro kakor blisk, iz katerih izvabljajo srebrno čiste, sladke glasove, kakoršnih ne bi mogel slavulj lepši peti. Ton njegove kantilene je sladak kakor blagi san, kateri napaja dušo in telo z blagodejno svojo silo. Sesilovanje in pojemanje tona mu teče gladko in ravno. Z največjega fortissima prehaja, da se ne opaža, v največji pianissimo in zdi se ti, da slišiš iz daljave čarobne zvoke eolične harpe. Melodijo igra podvojeno z oktave v hitrih begih tako sigruno in čisto, zraven pa s tako lahkočjo, da

se mora človek kar čuditi toliki tehnični dovršenosti. Še bolj pa se more človek čuditi flageoletnim dvojemkom v hitrosti, v kakoršni jih igra Kubelik in kakoršne dozaj še nismo slišali izvajati v taki preciznosti. Zdelo se nam je, ko da slišimo žvrgoleti ptici v pravilnem dospetu, ko je umetnik izvajal Bazzinijev kompozicijo. Le umetnik s skrajno dovršeno tehniko, katera ne pozna nikakoršnih zaprek, se more lotiti Paganinijevih variacij na angleško himno, v katerih je nakopičenih toliko tehničnih težkoč, da se zavoljo njih ta skladba ni izvajala od onega časa, od kar je z njimi pripravil Paganini svet, da je nad njim strmel. Zdaj slišiš izvajati trilek, medtem, ko izvaja drugi glas melodijo, tam zopet se ti pojavlja trilek v dveh glasovih ali pa slišiš kantileno igrati v mirnem legatu, medtem ko jo spremljajo drugi glasovi v staccatu. Vse te težkoče je Kubelik premagal z občudovanja vredno lahkočjo. Da je bilo občinstvo po njegovi igri elektrizovano in da je umetnika navdušeno in viharno odlikovalo pri vseh točkah, ni treba načasati še posebej. Kako bi moglo biti tudi drugače? — Naj omenimo še tudi to, da ima Kubelik dragocene Amattijeve gosli s krasnim polnozvočnim tonom, katere je lansko leto kupil v Pešti za 10 tisoč goldinarjev. Umetnika je spremjal na klavirju kako spretno g. L. Schwab. Če smo se čudili tako umetniško dovršeni spremnosti še ne 20 let starega umetnika, nismo se mogli pa tudi prečuditi, kako primeroma prazna je bila dvorana na večer koncerta. Nemci niso šli tje, ker je umetnik Čeh in je dal tiskati poleg nemških vsporedov tudi slovenske. Slovenci pa niso hoteli iti v »Tonhallo«. Pa tudi res mogli niso, kajti od nemške strani se je začelo pozabljalati, da je glasba mednarodna ter je izdala povodom koncerta berolinskih filharmonikov neke »pozive«, ki so polni žalitev. Take pojave je samo obžalovati! Umetnik ni izgubil pri tem nič na svoji slavi, pač pa občinstvo, ker ga menda Ljubljana ne bo slišala tako hitro. Zdi se pa, da so se v Trstu zjednile vse narodnosti v tem, da je Kubelik tak umetnik, da ga je vredno slišati, dasiravno je Slovan in naj že da svoje vsporedne tiskati kakor hoče. Sporoča se namreč od tam, da je priredil tri koncerte in da ni bilo v gledališču, ki obsegata nad tri tisoč oseb, dobiti več mesta. Občinstvo mu je priejalo ogromne ovacije, ga s cvetjem obšipalo in ga krstilo drugim Paganinijem.

Novomeškemu g. anonimu.

Neki novomeški anonimus je zasedel visokega konja kritike ter je povodom koncerta, katerega je priredila tamošnja »Glasbena Matica« 22. aprila, udrighal s svojo bridko — leseno sabljico posebno po dveh sodelujočih ljubljanskih glasbenikih. Sad svojega vitešta pa je poslal kot podlistek v »Slovenca« štev. 94 in 95, v katerem kvalifikuje omenjena glasbenika na nekak način, kakor da bi bila to navadna škripača. Jaz nisem bil navzoč pri tem koncertu in zato se tudi ne morem spuščati v razsodbo o izvajaju koncertnega programa. Dobil pa je g. anonimus glede tega že od druge strani primeren odgovor. Pristaviti bi imel k temu s svoje strani le to, ker poznam glasbeno veštino teh dveh gospodov bolje, kakor omenjeni g. anonimus, da bi bili pri nas v Ljubljani veseli, ako bi imeli še mnogo takih »škripačev« kakor sta ta dva glasbenika in da jih tu vedno radi poslušamo, kadarkoli javno nastopita. S tem bi bil toraj v tej zadavi pri kraju. Gospod anonimus si je privoščil pa tudi mene, ker sem bil toliko predrzen, da sem bil zastopan v programu tega koncerta s svojo pesmijo za solo s spremljevanjem klavirja »Želel bi, da bil bi ptica«. Moja navada ni, spuščati se v polemike, a če me kdo izzivlje, mu nečem in ne smem ostati dolžan odgovora. Ker morda mnogo naših bralcev ni čitalo ekspektoracij v omenjenem podlistku in ker bi bila to gotovo velika škoda, ako bi se ne soznanili z duhovitostjo globoke glasbene naobrazbe in kritične sposobnosti tega najnovejšega slovenskega glasbenega estetika, jih ne smem in nočem v tem prikrajšati. Zato navajam tukaj doslovno ono mesto, kjer piše o moji kompoziciji. Glasi se tako-le: »Kakšno je bilo petje? »Želel bi, da bil bi ptica, da bi zletel čez gore« mislil sem si tudi jaz, ko sem poslušal to pesem. Gerbićovo skladbo (Milotinke op. 28, štev. 3), ki je popolnoma v Abtovem duhu brez duha, je pela pred leti ena naših najboljših pevk in naredila iz nje, kar se je dalo; pela je čisto in izgovarjala besede natanko (če bi se ne bile razumele, bi se ne bilo tudi nič izgubilo). Hvala Bogu, da ne more niti godba niti tekst pri tej pesmi nič trpeti. — Tako piše novomeški anonimus. Da si pa ta v prihodnje ne bo več belil glave s temi mojimi pesmami, se mi zdi z druge strani umestno, da tukaj objavljam, kar mi je pisal slavni češki skladatelj Antonin Dvořák, ko sem mu poslal pred leti te pesmi. Njegovo pismo se glasi v prevodu naslednje: »Velečastiti gospod! Jako me veseli, da se Vam morem zahvaliti za poslane kompozicije in da Vam morem izreči svoje popolno priznanje Vaše nadarjenosti in Vaše očitne umetniške težnje. K Vašim nadaljnim delom Vam želi mnogo sreče s spoštovanjem vdani Antonin Dvořák.«

Da stoji Dvořák med zdaj živečimi skladatelji na prvem mestu, mi ni treba posebej povdarjati, ker je to znano vsemu glasbenemu svetu. Zato prepričam z mirno vestjo sodbo o roditelju gori navedenega podlistka vsim trezno mislečim bralcem. Pri tem mi ni toliko ležeče, da branim s tem morda le svoja dela, kakor veliko več na tem, da zavrnem one nepoklicane, kateri mislijo, da je že dovolj za presojevanje kake kompozicije, ako jim je le narava dala zdrava ušesa. S takimi kritičarji bi v glasbi daleč prišli. — Konečno mi ni treba še posebno naglašati, da si nisem jemal Abtovih kompozicij nikdar za vzor, kakor g. anonimus nekako omenja, čigar kompozicij pa menda tako malo pozna kakor moje skladbe. Na opazko, da je moja pesem »brez duha«, moram g. anonimusu vrniti »milo za nemilo«, ker jaz namreč tega ne morem trditi o njegovi kritiki in rad priznavam, da veje iz taiste mnogo duha, kateremu pa pravijo pri nas po domače — smrad in taistem, ki ga prouzroča, pa smradljivec. »Le čevlje sodi naj kopitar«, poje naš Prešeren. V prihodnje bi še tudi svetoval g. anonimusu, da ne strelja izza plota. Saj bi bila vendar le večna škoda za naš glasbeni svet, ako bi ne poznal tako veščega strelca tudi po imenu.

Fr. Gerbić.

Opozka k pesmi »Premembra«

katero prinaša današnja »Glasbena Zora«.

V pesmarici, katero je izdalо društvo sv. Mohorja v Celovcu, se nahaja ta pesem, katero je harmonizoval P. H. Sattner kot narodni napev. Toda napev je dr. Benjamin Ipavčev in se nahaja v zvezku »Pesmarica za kratek čas«, na svitlo dali in vsem pošteno-veselim Slovencem podarili trije domorodci iz Šentjurja poleg Celja. V Beču natisnili Kek & Comp. 1859. V tej pesmarici se nahaja napev k Dragotin Ripšlovim besedam v F-duru za en glas. »Glasbena Zora« ga danes prinaša čveteroglasno, kakor ga je postavil in nam ga zdaj poslal gospod skladatelj sam.

Hrvaško pevsko društvo »Trebević« v Sarajevu naznanja vsem p. n. slovenskim društvom, da se bode vršila slavnost slovesne izročitve društvene zastave o Binkoštih, 3. in 4. julija t. l. Ker društvu »Trebević« niso znana vsa slovenska društva, zato se jim niso mogla poslati posebna povabila, ter jih tem potom vabi, da se kolikor mnogobrojne udeleže slavnosti bratskega naroda v Bosni. Slovenska društva, ki se nameravajo udeležiti te slavnosti, naj blagovolijo svoj prihod oglasiti odboru hrvaškega pevskega društva »Trebević« v Sarajevu.

Pevskemu zboru goriškega Sokola.

Dómu in ljubezni.

Čveterospev.

Besede Eng. Ganglove.

Andante.

Uglasbil **Danilo Fajgelj.**

Tenor I. in II. { *p* *mf* *p*
 Bas I. in II. { *p* *mf* *p*

1. Od do - ma pe-ljal me ko-rak, ker je sr - ce že - le-lo, o -
 2. O - gre - va up sve - tal sr - cé, ki sreć-no mi o - be-ta: ko

{ *mf* *p*
 1. stal mi je spo - min sladak, na ko - čo o - sa - me - lo, na kraj, kjer spev se
 2. čar spet svo - je zrl zem - lje v ob - jet - ji bom de - kle - ta, dom gla - si mo - ji

{ *p*
 1. na kraj, kjer spev se
 2. dom gla - si mo - ji

{ *mf*
 1. moj krepak, na kraj, kjer spev se moj krepak o - gla - šal se ve -
 2. po - sla - vé, njo pe - sem mi za - pe - ta, njo pe - sem mi za -

{ *mf*
 1. na kraj, kjer spev se moj kre - pak
 2. njo pe - sem mi za - pe - ta,

Tenor solo. espressivo

Za te sr-ce mi bi - je, v lju-bez-ni te - bi ži - je,

Zbor

1. se-lo.) Za te sr-ce mi bi - je, v lju-bez-ni te - bi ži - je. Za
2. pe-ta:) Za te sr-ce mi bi - je, v lju-bez-ni te - bi ži - je. Za

te sr - ce mi bi - je, v lju - bez - ni te - bi ži - je. Za

te sr - ce mi bi - je, v lju - bez - ni te - bi ži - - je.

ff Za te sr-ce mi

Prememba.*

Besede Drag. Ripšlove.

Allegro moderato.

Uglasbil dr. Benjamin Ipavec.

Sopran. *mf*

Alt.

Tenor. *mf*

Bas. *mf*

1. Kdo bi zmirom tu-žen bil? To ne mo-re bi - ti; Bog je pa-met
2. Kdo bi zmirom bil ve-sel? To ne mo-re bi - ti; Kdo bi tu-di
3. Kdo bi zmirom vo-do pil? To ne mo-re bi - ti; Zdravje leh-ko

*) Glej opazko o tej skladbi v literarnem oddelku «Gl. Zore» štv. 5, str. 20.

p

1. mi de - lil, Tuž-nost raz - po - di - ti. Pri - de čas, da se sol - zim,
 2. zmi-rom pel, Ža-lost mo - ra pri - ti; En čas volj - no po - tr - pim,
 3. bi za - pil, Znal bi o - slab - ni - ti; Greš-ni svet je u - to - nil,

p cres - cen - do

1. Raj - ši pa se ve - se - lim, Ka-kor znam, si kra - tim čas; Kaj to mi - ka
 2. Pre-več pa se ne sol - zim, I - ščem spet si kra - tek čas, Kaj to mi - ka
 3. Vo - do nam je po - ka - zil; To - raj se mi ga - bi včas, Kaj to mi - ka

f

1. vas? Ka - kor znam, si kra - tim čas; Kaj to mi - ka vas?
 2. vas? I - ščem spet si kra - tek čas, Kaj to mi - ka vas?
 3. vas? To - raj se mi ga - bi včas, Kaj to mi - ka vas?

f

Zvon na gori.

Besede A. M. Slomšekove popravljene.

Moderato.

Uglasbil Fr. Ferjančič.

Tenor I. in II. *mf* *3* Vi - so - ko tam na go - ri Nam cer - kvi - ca sto - ji, In

Bas I. in II. *mf* *3*

cresc.

iz vi-so-ke li-ne, in iz vi-so-ke li-ne Le-po se zvon gla-

cresc.

rit.

ppp

Ve - se - lo o-zna-

si,

se zvon gla - si.

Ve-se-lo o-zna-

Le - po se zvon gla - si.

nu-je, Go-spo-da praz - ni - ke,

nu-je,

Go-spo-da praz-ni - ke, Pa mi-lo tud' to - žu-je, Če

p

Lju-di v vi-ša-vo va-bi, In vne-ma jim sr-

Lju-di v vi-ša-vo va-bi,

In vne-ma jim sr-

si - la hu-da je.

mf

mfp

cé,

O sreč - na je do-

cé, Da do-bre-ga O - če-ta V nebesih po - ča-ste.

O sreč-na je do-

p

li - na, Ki Stvar - ni - ka po - zna,

li - na, Ki Stvar-nika po - zna, Ve - se - lje ne-ska - lje-no Je

Maestoso.

tu-kaj še do - ma. A

pri-de - jo so - vra - gi, Zvon vr - že - jo iz

lin, In cer-kve po-dr - ti - ja Je tu - žen le spo - min. U-

mf

tih-nil glas je z go-re, Ne va-bi več lju - di, Ne po-je več ve-

rit. rit. decresc.
 se-lo, In tuž-no ne do - ni, in tuž-no in tuž-no ne do - ni. A
 rit. rit. decresc.
 ne do - ni.

Tempo I^{mo.}

ved-no kraj po zvo-nu Se ti-ho ža-lo-sti. Saj src ni več ve-se-lih, Saj

cresc. rit.
 src ni več ve - se - lih, In sre-če pra-ve ni, in sre-če ni.
 cresc. rit.
 in sre-če pra-ve ni. rit.

Iz mojih pesmi.

Štev. 5.

Allegro commodo.

Uglasbil Jos. Procházka.

The musical score consists of five staves of piano music. Staff 1 (treble clef) starts with a dynamic *p* and includes lyrics: "ri - tar - dan - do". Articulation marks like *Ped.* and asterisks (*) are placed under specific notes. A bracket labeled "in tempo" covers measures 4-6. Staff 2 (bass clef) features a constant bass note with *Ped.* markings. Staff 3 (treble clef) shows a series of eighth-note chords. Staff 4 (bass clef) has sustained notes with *Ped.* markings. Staff 5 (treble clef) contains sixteenth-note patterns. Various dynamics are used throughout, including *cresc.*, *dim.*, and *mf*. Articulation marks like *Ped.*, ***, and *Ped.* are placed under specific notes across all staves.

f fz p Imo. II do. p dando. p
 ri - tar - dan - do. 3
 Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped.
 cresc. 3 3 3 3
 Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped.
 f dim. Ped. Ped. Ped.
 mf ppp mol - - to ri - - te - - nu - - to
